

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/131/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3719200096
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3719200096.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu: O., proti žalovanej V., o zaplatenie 2.511,80 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 11. apríla 2019, č.k. 6Csp/2/2019-65, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.511,80 Eur titulom nezaplatenej istiny, sumu 116,48 Eur titulom vyčísleného úroku, sumu 2,02 Eur titulom vyčísleného úroku z omeškania spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatenej istiny 2.511,80 Eur od 18.12.2018 do zaplatenia a sumu 8,31 Eur titulom nezaplatených poplatkov za poistenie, ktorú sumu je povinná žalovaná spolu s úrokom z omeškania splácať žalobcovi v pravidelných mesačných splátkach po 40,- Eur vždy k poslednému dňu v mesiaci, pričom prvá splátka je splatná v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Výrokom II. vo zvyšku žalobu zamietol. Výrokom III. priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 90,90 %, ktorú náhradu trov konania je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti rozsudku vydá súdny úradník. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 497, § 502 ods. 1 Obch. zákonníka, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 9, § 54 ods. 1, 2 Obč. zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a/, b/, d/ zák. č. 129/2010 Z.z., § 565, § 517 ods. 2 Obč. zákonníka, § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/95 Z. z., § 232 ods. 4 CSP. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou vznikol právny vzťah zo zmluvy o úvere uzatvorenej podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Uvedená zmluva je zároveň spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. d/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Uvedenou zmluvou sa žalobca ako banka v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti zaviazal poskytnúť žalovanej ako fyzickej osobe - nepodnikateľovi peňažné prostriedky a žalovaná sa zaviazala úver splácať v pravidelných mesačných splátkach. Ďalej mal súd prvej inštancie za preukázané, že predmetom uvedenej zmluvy o úvere bolo poskytnutie úveru žalobcom žalovanej vo výške 3.200,- Eur za dojednaných zmluvných podmienok, pričom žalovaná tento úver nesplácala riadne a včas, a preto žalobca dôvodne vyhlásil predčasnú splatnosť úveru. Žalovaná z poskytnutého úveru uhradila do predčasnej splatnosti len sumu 2.310,18 Eur (z ktorej bola započítaná na úrok suma 1.522,26 Eur, na istinu bola započítaná suma 688,20 Eur a na poistenie suma 99,72 Eur), po predčasnej splatnosti žalovaná neuhradila na úver žiadnu sumu. Žalobca si preto dôvodne

uplatnil žalovanú istinu vo výške 2.511,80 Eur, čo predstavuje dlhovanú sumu na istine úveru (suma poskytnutého úveru 3.200,- Eur - suma splátok započítaných na istinu vo výške 688,20 Eur), taktiež si dôvodne uplatnil úrok vo výške 116,48 Eur, úrok z omeškania vo výške 2,02 Eur vyčíslené do dňa vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru a poplatky za poistenie 8,31 Eur (t.j. 3x dohodnutý mesačný poplatok za poistenie 2,77 Eur v zmysle bodu 1.2 úverovej zmluvy a čl. 8 Obchodných podmienok žalobcu pre úvery občanom), preto súd prvej inštancie žalobcovi tieto nároky ako dôvodne uplatnené priznal. Ako dôvodný súd prvej inštancie vyhodnotil v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka aj uplatnený úrok z omeškania z dlžnej sumy istiny odo dňa nasledujúceho po vyhlásení predčasnej splatnosti v súlade s § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatenej istiny 2.511,80 Eur od 18.12.2018 do zaplatenia, ktoré si žalobca uplatnil dôvodne počnúc nasledujúcim dňom po vyhlásení predčasnej splatnosti. Súd prvej inštancie podľa § 232 ods. 4 CSP zaviazal žalovanú na splácanie dlhu v splátkach, pričom prihliadol na jej majetkové, osobné, príjmové pomery a postoj v konaní, keď nárok žalobcu nespochybnila a prejavila snahu splácať dlh žalobcovi v čo najkrajšej dobe. Súd vzal do úvahy tiež výšku priznaného nároku. Určenie výšky mesačnej splátky na 40 Eur potom znamená, že takáto splátka bude postačovať na úplné vyrovnanie dlhu na mesačných úrokoch z omeškania z dlžnej istiny, ak by sa tieto mali plniť v poradí pred istinou dlhu. Súd prvej inštancie mal za zrejmé, že dlžná suma nebude uhradená v zmysle ustálenej judikatúry v priebehu cca 3 rokov, avšak vychádzajúc z veľmi nepriaznivej a vzhľadom na zdravotný stav, nepredvídanej a ťažkej životnej situácie žalovanej, mal nepochybné za to, že takto určená výška mesačných splátok peňažného plnenia zohľadňuje zistené pomery žalovanej ako aj fakt, že takto určené plátky môžu viesť k splateniu celého dlhu aj pre žalobcu v rozumnej dobe, pričom žalobca nebude takýmto postupným plnením poškodený. Navyiac, pokiaľ žalovaná neuhradí čo i len jednu splátku, stane sa splatný celý dlh. Ako nedôvodný však súd prvej inštancie vyhodnotil uplatnený úrok z omeškania vo výške 5 % z vyčíslených úrokov 116,48 Eur od 18.12.2018 do zaplatenia. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 6Co/150/2018 zo dňa 19.11.2018, v ktorom sa uvádza: „... z § 121 ods. 3 OZ vyplýva, že OZ rozoznáva úroky a úroky z omeškania. Zmluvnými úrokmi pritom nazývame vopred dohodnutú odplatu za užívanie istiny, ktorá prichádza do úvahy len pri peňažných pohľadávkach. Úroky vo všeobecnosti predstavujú hodnotu peňazí, resp. stratu veriteľa v dôsledku zmeny hodnoty peňazí. Ich výška závisí v zásade od dohody zmluvných strán. Úroky z omeškania sú majetkovou sankciou za oneskorené splatenie peňažnej pohľadávky. Zákonná definícia príslušenstva pohľadávky, obsiahnutá v § 121 ods. 3 OZ platí aj pre obchodné záväzkové vzťahy, vrátane zmluvy o úvere, pričom zo žiadneho ustanovenia OZ ani OBZ nemožno vyvodiť právo veriteľa na príslušenstvo z príslušenstva. V uvedenom rozhodnutí bolo poukázané aj na právny názor vyslovený Najvyšším súdom ČR v rozsudku sp.zn. 35Odo/101/2002 zo dňa 24.03.2004, podľa ktorého peňažný záväzkový vzťah môže byť buď vzťahom hlavným alebo vedľajším. Hlavným záväzkovým právnym vzťahom je peňažný záväzkový právny vzťah vtedy, ak jeho kauza smeruje priamo k zaplateniu určitej čiastky peňazí. Vedľajším peňažným záväzkovým právnym vzťahom je záväzkový právny vzťah úrokový, ktorý vzniká iba vtedy, ak medzi účastníkmi existuje peňažný záväzkový právny vzťah hlavný. Splnením hlavného záväzku (alebo iným zo spôsobov jeho zániku) zaniká aj akcesorický záväzok úrokový, pretrváva iba povinnosť uhradiť už dospelé úroky. Tým, že včas nezaplatí úroky z istiny, sa dlžník dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dlhu. Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva (tu úroky z omeškania zo zmluvných úrokov) potom veriteľ nemá preto, že ani Občiansky ani Obchodný zákonník mu túto možnosť nepriznávajú. Inak povedané, ani Občiansky ani Obchodný zákonník nezakotvujú majetkovú sankciu pre prípad omeškania s plnením príslušenstva pohľadávky. Nárok na príslušenstvo z príslušenstva pohľadávky nemôže plynúť ani z dikcie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, takýto úsudok by totiž bez väzby na § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka viedol k záveru, že príslušenstvo z istiny už nie je príslušenstvom pohľadávky ale novovzniknutou samostatnou pohľadávkou. Branie úrokov z úrokov bolo zapovedané už podľa tradícií rímskeho práva“. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie v tejto časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. Predmetom konania bol ďalej nárok žalobcu za zaplatenie úrokov z úveru vo výške 15,90 % ročne z nezaplatenej istiny 2.511,80 Eur od 18.12.2018 do zaplatenia. Žalobca sa teda domáhal zaplatenia dohodnutých úrokov z úveru aj po splatnosti úveru, a to až do zaplatenia istiny. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s názorom žalobcu, že má nárok na úrok z úveru aj po zosplatení úveru. Podľa názoru súdu, úrok z úveru prináleží veriteľovi (žalobcovi) len do zosplatenia, od tohto momentu má žalobca ako veriteľ nárok na úrok z omeškania. Podľa ustálenej súdnej praxe, dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých peňažných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to

jednak v podobe úrokov z úveru, ale aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi žalobcom a žalovanou. Pokiaľ žalobca ako veriteľ považoval celý dlh za splatný, potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania, a nie už úrokov z úveru. Právny názor, podľa ktorého veriteľovi po zosplatnení úveru nepatria zmluvné úroky ale úroky z omeškania, považuje aj Ústavný súd Slovenskej republiky za ústavne akceptovateľný, ktorý názor vyslovil v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 476/2012 zo dňa 18.09.2012. Záver, podľa ktorého veriteľovi po zosplatnení úveru nepatria zmluvné úroky vyslovil aj Krajský súd v Prešove v rozsudku sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015, ktorý uzavrel, že ak v dôsledku predčasného zosplatnenia úveru nastane stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. K rovnakým záverom dospel aj Krajský súd v Banskej Bystrici v rozsudku sp. zn. 15Co/871/2014 zo dňa 02.09.2015 a Krajský súd v Trenčíne v rozsudkoch sp. zn. 5Co/479/2015 zo dňa 10.02.2016 a sp. zn. 6Co/304/2015 zo dňa 18.07.2017, sp. zn. 27Co/220/2017 zo dňa 28.11.2017, sp. zn. 6Co/303/2017 zo dňa 18.07.2017. Na základe uvedeného súd žalobu vo zvyšnej časti, t.j. v časti o nároku žalobcu na zaplatenie zmluvných úrokov po zosplatnení úveru vo výške vo výške 15,90 % ročne z nezaplatenej istiny 2.511,80 Eur od 18.12.2018 do zaplatenia ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku a žalobcovi ako strane sporu, ktorá mala vo veci len čiastočný úspech, priznal náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie a bránenie práva v rozsahu 90,90 %.

2. Proti rozsudku v rozsahu proti zamietnutiu žaloby v prevyšujúcej časti, v rozsahu o plnení v splátkach a v časti trov konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe žalobcu vyhovie aj v zamietnutom rozsahu a žalovaného zaviazá uhradiť dlh v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, zároveň mu prizná náhradu trov konania a trov odvolacieho konania. Súdu prvej inštancie vytýkal nesprávne právne posúdenie veci (odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1, písm. h/ CSP). Mal za to, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Poukázal na ust. § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka i komentár IURA Edition. Pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania. Úprava úroku z omeškania, ako aj úroku z úveru je podporná, a preto je rozhodujúce, ako sa strany dohodli v zmluve. Tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá podľa žalobcu oporu v právnych predpisoch. Žalobca poukázal na rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Co/108/2017 z 29.05.2018, 8Co/138/2017-83 zo dňa 27.03.2018, 8Co/206/2018-175 zo dňa 27.11.2018, rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.01.2017. Obsahom záväzku dlžníka z úveru je nielen vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky, úver, ale aj úroky. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. V zmysle § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok, alebo jednej splátky po dobu dlhšie ako 3 mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi. Ďalej poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Co/23/2017-92 zo dňa 29.11.2017 a ďalšie, rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/193/2017-88 zo dňa 07.12.2017, ako aj na ďalšie rozhodnutia súdov, pričom na podporu svojho názoru poukázal na rozhodnutia ústavného súdu č. k. IV. ÚS 476/2012-14 s tým, že v žiadnom prípade tento nevyjadril právny názor ohľadne nároku veriteľa tomto konaní, ktorý by akýmkoľvek spôsobom podporoval stanovisko prvoinštančného súdu. S poukazom na uvedené v podstate uvádzal, že úrok z úveru je v podstate cena za používanie poskytnutých peňažných prostriedkov, preto má dlžník zásadne povinnosť platiť tento úrok za skutočnú dobu ich používania, t. j. až do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi, pokiaľ si strany zmluvy o úvere nedohodli niečo iné. Rozhodovacia prax a aj odborná literatúra je jednotná v tom, že úroky dohodnuté pri poskytnutí peňažnej pôžičky alebo úveru predstavujú odmenu za používanie požičanej istiny. Pokiaľ sú dohodnuté úroky odmenou za používanie istiny, úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškanie s platením istiny a na rozdiel od dohodnutého úroku ich môže veriteľ požadovať, aj keby neboli zmluvne dohodnuté tak, ako vyplýva z ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Využitie práva veriteľa na zosplatnenie mení len splatnosť úveru, t.j. peňazí, nie ich cenu vyjadrenú v úroku a nemôže samo o sebe veriteľovi privodiť zhoršenie jeho práv. Zmluvné úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy, predstavujú cenu úveru a dlžník je povinný ich platiť od okamihu reálneho poskytnutia peňazí až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na rozdiel od toho úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu

za omeškanie so splatením istiny a veriteľ ich môže požadovať i keď neboli dojednané. Pritom platí, že môžu existovať popri sebe. Poukázal tiež na návrh zákona č. 106/2014 Z.z., ktorým sa v roku 2013 mal meniť a dopĺňať Občiansky zákonník, pričom sa ním navrhovalo doplnenie ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, kde sa mala pripojiť veta, že úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565. Takáto navrhovaná úprava však nebola prijatá, a preto uvedený zákon č. 106/2014 Z. z. a ani iná zákonná novelizácia alebo iné obdobné ustanovenie odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatení dlhu neobsahujú. V súvislosti so svojím odvolaním ohľadne nepriznaného úroku z omeškania zo zmluvných úrokov poukazoval na rovnako na rozhodnutia iných odvolacích súdov, ktorými boli zmenené rozsudky súdov prvej inštancie tak, že žalobcovi bol priznaný nárok na úrok z omeškania zo zmluvných úrokov.

3. Žalobca rozsudok súdu prvej inštancie napadal aj v časti týkajúcej sa lehoty plnenia priznaného nároku. Namietal nepomer splátky a výšky dlhu a mal za to, že súd nedostatočne zistil skutkový stav týkajúci sa možnosti žalovanej uhradiť dlžnú pohľadávku. Poukazoval na to, že priznanie plnenia v splátkach je výnimočné oprávnenie, ktoré predstavuje výhodu dlžníka, ktorá však nesmie neprímerane zasahovať do práv veriteľa. Hľadiskom pre takýto postup sú osobné a majetkové pomery strán, výška priznaného plnenia, platová schopnosť žalovaného v konaní, prejavovaná snaha o plnení záväzku, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia splátok v prípade ich nedodržania, splátky nastavené vo výške, aby nepredstavovali neúmerne zvýhodnenie dlžníka na úkor veriteľa, pretože v opačnom prípade by došlo k narušeniu vyváženosti záujmov oboch strán sporu v smere faktického popretia právoplatne priznaných práv, či možného vzniku inej ujmy na oprávnených záujmoch žalobcu, v súvislosti s čím poukázal na závery rozhodnutí iných odvolacích súdov.

4. Žalovaná sa písomne k podanému odvolaniu nevyjadrila.

5. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal v zmysle ustanovenia § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti vyhovujúceho výroku I. - o lehote plnenia, vo výroku II. a v závislom výroku III. o trovách konania ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

6. V posudzovanej veci súd prvej inštancie zaviazal žalovanú na plnenie žalobcovi s tým, že pokiaľ ide o lehotu plnenia, túto stanovil v splátkach. Žalobca namietal, že neboli splnené podmienky pre stanovenie inej lehoty na plnenie ako zákonnej 3-dňovej.

7. V zmysle § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

8. V zmysle § 232 ods. 4 CSP, ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

9. Citované ustanovenie § 232 ods. 3 CSP upravuje všeobecnú lehotu na plnenie tri dni, ktorá začína plynúť od právoplatnosti rozsudku, ktorá platí aj v tých prípadoch, keď ide o výrok na plnenie a súd vo výroku rozsudku neurčil lehotu na plnenie. Citované ustanovenie bližšie stanovuje podmienky vykonateľnosti rozhodnutia a tým zaručuje jeho vymáhateľnosť štátnou mocou aj proti vôli tých, ktorým sa v ňom ukladá nejaká povinnosť. Pomer právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku je pre prevažnú časť prípadov plnení vyriešená tak, že vykonateľnosť nastáva v trojdňovej lehote na plnenie počítanej odo dňa, kedy rozsudok nadobudol právoplatnosť, len u rozsudkov predbežne vykonateľných, začína lehota na plnenie plynúť už od doručenia v zmysle § 44 CMP (podľa ktorého rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením o ktorý prípad však v posudzovanej veci nejde). Určenie dlhšej než trojdňovej lehoty na plnenie (tiež povolenie splátok podľa ods. 4 ust. § 232 CSP), patrí medzi procesné úkony súdu, ktoré zákon zveruje do jeho voľnej úvahy (a to aj v prípade vydania rozsudku pre uznanie nároku, predpokladom ktorého postupu je skutočnosť, že žalovaný uzná nárok čo do základu a výšky, k čomu došlo v posudzovanej veci, pričom prekážkou tohto postupu nie je ani žiadosť žalovaného o splátky prisúdeného plnenia).

10. Ustanovenie § 232 ods. 4 CSP teda umožňuje súdu rozhodnúť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorá veta pokrýva všetky tie prípady, keď je plnenie už splatné, avšak vo výnimočných prípadoch môže súd rozhodnúť, že sa bude plniť v splátkach. Odôvodnenosť týchto prípadov sa bude posudzovať podobne ako pri odseku 3 cit. zák. ustanovenia. Zákon umožňuje súdu formulovať vo výroku svojho rozhodnutia tiež tzv. doložku cross default, t.j. že nezaplatením jednej splátky sa stáva splatným celý dlh.

11. Pri úvahách a možnom plnení v splátkach, je okrem pomerov na strane povinného subjektu (jeho platobnej schopnosti) vo vzťahu k výške priznaného nároku, potrebné tiež posúdiť, či prípadné plnenie nad rámec zákonnej lehoty troch dní by vzhľadom na okolnosti oprávneného subjektu (žalobcu), nebolo príliš ťaživým z hľadiska jeho pomerov na jeho strane a v konečnom dôsledku nemožno nevziať do úvahy tiež postoj žalovaného v spore, teda jeho (ne)ochotu plniť. Je teda zrejmé, že takéto rozhodnutie vyžaduje existenciu konkrétnych okolností každej posudzovanej veci, indikujúcich dôvodne k takémuto záveru.

12. Pri úvahách o možnom plnení v splátkach je okrem pomerov na strane povinných subjektov (ich platobnej schopnosti) vo vzťahu k výške priznaného nároku, potrebné tiež posúdiť, či prípadné plnenie nad rámec zákonnej lehoty 3 dní by vzhľadom na okolnosti oprávneného subjektu (žalobcu) nebolo príliš ťaživým z hľadiska jeho pomerov na jeho strane a v konečnom dôsledku nemožno nevziať do úvahy tiež postoj žalovaných v spore, teda ich (ne) ochotu plniť. Je teda zrejmé, že takéto rozhodnutie vyžaduje existenciu konkrétnych okolností každej posudzovanej veci, smerujúcich dôvodne k takémuto záveru.

13. Súd prvej inštancie svoj záver o predĺžení lehoty na plnenie dostatočne odôvodnil, pričom tento záver tiež vyplýva z vykonaného dokazovania. Rozloženie splátok v pomere k istine v zásade nemožno považovať za neprimerané, pričom vezmúc do úvahy súčasné pomery žalovanej, spočívajúce v tom, že táto poberala len dávky v hmotnej núdzi vo výške 230,- Eur a má 3 vyživovacie povinnosti k maloletým deťom, žije s druhom, ktorý je nezamestnaný a tiež má vyživovaciu povinnosť k ďalším 3 deťom v celkovej výške 100,- Eur, spolu bývajú v prenajatom byte, za ktorý platia nájom vo výške 200,- Eur, za elektrinu 60,- Eur, internet 12,- Eur, TV 35,- Eur, splácanie ďalších dvoch úverov a predovšetkým k veľmi závažnému zdravotnému stavu žalovanej tieto skutočnosti jednoznačne indikujú k záveru, že aktuálna finančná situácia žalovanej nenasvedčuje takej platobnej schopnosti, aby bez ohrozenia svojich základných potrieb a potrieb rodiny bola spôsobilá dlh jednorazovo uhradiť. Úvaha súdu prvej inštancie z týchto dôvodov povoliť žalovanej prisúdenú čiastku splácať žalobcovi v splátkach má nepochybné racionálne opodstatnenie.

14. Žalobca nedôvodne namieta nedostatočnú odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, pokiaľ ide o skutočnosti odôvodňujúce umožnenie žalovanej prisúdený dlh platiť v splátkach, keďže z odôvodnenia zrozumiteľne vyplýva, že rozhodnutie v tejto časti má pôvod v žalovanou tvrdených skutočnostiach o jej nepriaznivých osobných a finančných pomeroch, ktoré sú v odôvodnení postačujúco uvedené, teda odôvodnenie rozhodnutia v tomto smere podľa názoru odvolacieho súdu spĺňa parametre dané ustanovením § 220 ods. 2 CSP.

15. Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní namietal nepriznanie zmluvného úroku od zosplatnenia do vrátenia peňažných prostriedkov, odvolací súd zdôrazňuje, že je potrebné jasne rozlíšiť zmluvný úrok, čo je vlastne odmena veriteľa za to, že poskytol finančné prostriedky dlžníkovi za určitých podmienok a vo výške, ktoré si dohodli v zmluve a úrok z omeškania, ktorý môže požadovať veriteľ od dlžníka popri plnení dlhu. Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej sumy. Rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že pri možnosti platenia dlhu v splátkach veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne vracia a spláca, za čo patrí veriteľovi úrok. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatnení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. Veriteľ teda navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, nie je dôvod na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili za stavu oprávnenej držby finančných prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade

by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil popri úrokoch z omeškania. Jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav, založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru.

16. Ak by napriek tomu existovala zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky, patriace len v právne súladnom stave, je táto zmluvná úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylna od zákona, čo zmluvnú podmienku robí absolútne neplatnou, nakoľko v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie, medzi ktoré patria i úroky z omeškania. Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že dohodnuté úroky popri úrokoch z omeškania v skutočnosti neprímerane navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie po dohodnutej alebo predčasne vyvolanej dobe splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania.

17. Na podporu správnosti tohto názoru odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.09.2012, sp. zn. IV. ÚS 476/2012-14, na ktoré poukázal i súd prvej inštancie, v zmysle ktorého ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľný výklad, podľa ktorého po zosplatnení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru.

18. V konečnom dôsledku za právne nevýznamné vzhľadom k uvedeným záverom považoval odvolací súd poukazy žalobcu v odvolaní na rozhodnutia iných súdov, týkajúcich sa iných, avšak skutkovo a právne obdobných vecí, pretože rozhodovaním iných odvolacích súdov v preskúmvanej veci Krajský súd v Trenčíne viazaný nie je.

19. Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní namietal nepriznanie úroku z omeškania zo zmluvných úrokov, odvolací súd si aj v tomto smere osvojil dôvody napadnutého rozsudku a v podrobnostiach naň poukazuje.

20. Vzhľadom na uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokovej zamietajúcej časti II., v napadnutej časti vyhovujúceho výroku I. - o lehote plnenia a vo výrokovej časti III. o náhrade trov konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

21. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP.

22. V odvolacom konaní mala plný úspech žalovaná, preto jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V konaní jej však žiadne trovy nevznikli, preto odvolací súd vyslovil, že žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

23. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).